

OBSAH

ÚVOD	6
1 HYPOFÝZA	13
1.1 Základní vývojové a anatomické údaje	13
1.2 Akromegaliea gigantismus	15
1.3 Hypopituitarismus	23
1.4 Hyperprolaktinémie a prolaktinom	38
1.4.1 Hyperprolaktinémie	38
1.4.2 Prolaktinom	41
1.4.3 Zobrazovací metody	42
1.4.4 Závěr	45
1.5 Diabetes insipidus	46
1.6 Syndrom nepřiměřené sekrece ADH	53
1.6.1 Syndrom nepřiměřené sekrece ADH u maligních onemocnění	56
1.7 Zobrazovací diagnostika hypofýzy a okolních struktur	57
1.7.1 Intraselární patologie	60
2 ŠTÍTNÁ ŽLÁZA	83
2.1 Struma	83
2.1.1 Prostá struma	83
2.1.2 Difuzní struma	92
2.1.3 Uzlová struma	92
2.1.4 Nádory štítné žlázy	93
2.1.5 Léčba nádorů štítné žlázy	97
2.2 Hyperthyreóza	100
2.2.1 Gravesova-Basedowova choroba	107
2.2.2 Toxický adenom, multinodulární hyperfunkční struma	112
2.2.3 De Quervainova thyreoiditida	113
2.2.4 Nebolestivá thyreoiditida	114
2.2.5 Amiodaronová thyreoiditida	114
2.2.6 Thyreotropní adenom	115
2.2.7 Iatrogenní thyreotoxikóza	115
2.2.8 Thyreotoxicosis factitia	115
2.2.9 Struma ovarii	115
2.2.10 Syndrom rezistence na thyreoidální hormony	115
2.2.11 Léčba hyperthyreózy	116
2.2.12 Hyperthyreóza v těhotenství	117
2.2.13 Subklinická hyperthyreóza	118
2.2.14 Thyreotoxická krize	120
2.3 Hypothyreóza	122
2.3.1 Subklinická hypothyreóza	132
2.3.2 Myxedémové kóma	135
2.3.3 Hypothyreóza a těhotenství	136

3	NADLEDVINY	138
3.1	Cushingův syndrom	138
3.1.1	ACTH dependentní Cushingův syndrom	148
3.1.2	Adrenální autonomní hyperkortisolismus	151
3.1.3	Vzácné příčiny Cushingova syndromu	155
3.1.4	Cushingův syndrom v těhotenství	156
3.1.5	Závěrečná doporučení	157
3.2	Addisonova choroba	157
3.2.1	Vrozené příčiny adrenální insuficience	158
3.2.2	Akutní adrenální insuficience – addisonská krize	169
3.2.3	Addisonova choroba v těhotenství	170
3.3	Endokrinní hypertenze	172
3.3.1	Hypertenze při nadprodukcí katecholaminů	172
3.3.2	Hypertenze podmíněná mineralokortikoidy	186
3.3.3	Cushingův syndrom	193
4	HYPOGONADISMUS	196
4.1	Mužský hypogonadismus	196
4.1.1	Primární hypogonadismus	201
4.1.2	Získané testikulární selhání	205
4.1.3	Sekundární hypogonadismus	208
4.1.4	Zobrazovací metody	211
4.1.5	Mimotestikulární léze	215
4.1.6	Infertilita	217
4.1.7	Kryptorchismus	219
4.1.8	Gynekomastie	220
4.2	Ženský hypogonadismus	225
4.2.1	Vrozené příčiny hypogonadismu	232
4.2.2	Získané příčiny hypogonadismu	238
4.2.3	Endokrinní příčiny hypogonadismu	239
4.2.4	Nutriční a jiné příčiny	239
4.2.5	Hyperandrogenismus a hirsutismus	241
4.3	Syndrom polycystických ovaríí	246
5	PORUCHY KALCIOFOSFÁTOVÉHO METABOLISMU A MAGNESIA ..	253
5.1	Hyperkalcemie	253
5.1.1	Zvýšená hladina parathormonu	254
5.1.2	Příčiny hyperkalcemie nezávislé na PTH	264
5.1.3	Závažná hyperkalcemie	268
5.2	Hypokalcemie	269
5.2.1	Parathormon chybí – hypoparathyreóza	270
5.2.2	Parathormon není účinný	272
5.2.3	Parathormon překonán	275
5.3	Hyperfosfatemie	277
5.4	Hypofosfatemie	278
5.5	Hypermagnesemie	281
5.6	Hypomagnesemie	282
6	OSTEOPORÓZA A NĚKTERÉ OSTEOPATIE	285
6.1	Postmenopauzální osteoporóza	289
6.2	Stařecká (senilní) osteoporóza	289
6.3	Sekundární osteoporóza	290
6.3.1	Endokrinní příčiny osteoporózy	290
6.3.2	Celková onemocnění	294
6.3.3	Poléková osteoporóza	297
6.3.4	Civilizační příčiny	297

6.4	Idiopatická osteoporóza	297
6.4.1	Idiopatická juvenilní osteoporóza	297
6.4.2	Idiopatická osteoporóza u dospělých.	297
6.5	Osteomalacie	311
6.6	Renální osteodystrofie u chronického renálního selhání.	314
6.7	hypofosfatázie	317
6.8	Osteitis deformans	317
6.9	Osteopetróza (m. Albers-Schönberg, mramorové kosti)	319
7	MNOHOČETNÁ ENDOKRINNÍ NEOPLAZIE	321
7.1	mnohočetná endokrinní neoplazie typu I Wermerův syndrom	322
7.1.1	Hyperparathyreóza u mnohočetné endokrinní neoplazie typu I.	322
7.1.2	Enteropankreatické endokrinní neoplazie	323
7.1.3	Hypofyzární adenomy	327
7.1.4	Karcinoid	328
7.1.5	Další vzácné projevy mnohočetné endokrinní neoplazie typu I.	328
7.2	Mnohočetná endokrinní neoplazie typu 2A a 2B	329
7.2.1	Mnohočetná endokrinní neoplazie 2A – Sippleův syndrom.	329
7.2.2	Mnohočetná endokrinní neoplazie typu 2B – syndrom slizničních neuromů	332
8	AUTOIMUNITNÍ ENDOKRINOPATIE	334
8.1	Autoimunitní polyglandulární syndrom	335
8.1.1	Autoimunitní polyglandulární syndrom I. typu.	335
8.1.2	Autoimunitní polyglandulární syndrom II. typu	337
8.2	Diabetes mellitus 1. typu a autoimunitní thyreoiditida	338
8.3	Celiakie.	339
8.4	Autoimunitní adrenalitida	339
8.5	Hypogonadismus	340
8.6	Autoimunitní hypoparathyreóza	340
8.7	Autoimunitní hypofyzitida.	340
9	NEUROENDOKRINNÍ NÁDORY GASTROINTESTINÁLNÍHO TRAKTU.	341
9.1	Inzulinom	344
9.2	Ostatní neuroendokrinní tumory gastrointesti-nálního traktu.	348
9.2.1	Gastrinom.	348
9.2.2	Glukagonom.	352
9.2.3	Somatostatinom	352
9.2.4	Polypeptidom – VIPom	353
9.2.5	Nádor pankreatu produkující ACTH	354
9.2.6	Karcinoid	354
9.3	Nefunkční nádory ostrůvkových buněk pankreatu	357
10	DIABETES MELLITUS.	358
10.1	Diagnostika diabetu	359
10.2	Léčba diabetu	361
10.2.1	Diabetes mellitus 1. typu	361
10.2.2	Diabetes mellitus 2. typu	362
10.3	Kritéria kompenzace diabetu	365
10.4	Diabetické kóma.	366
10.4.1	Diabetická ketoacidóza	366
10.4.2	Hyperosmolární hyperglykemické kóma.	370
10.4.3	Laktacidotické kóma (laktátová acidóza)	372
10.4.4	Hypoglykemie a hypoglykemické kóma	372
10.5	Chronické komplikace diabetu	374
10.5.1	Mikrovaskulární komplikace	374
10.5.2	Diabetická makroangiopatie	384

10.5.3	Hypertenze	388
10.5.4	Hyperlipidemie	389
10.5.5	Diabetická noha	390
10.5.6	Diabetes mellitus a infekce	391
10.5.7	Obezita	391
10.5.8	Diabetes mellitus a endokrinopatie	391
10.6	Zobrazovací metody	397
11	OBEZITA	403
11.1	Genetické příčiny spojené s obezitou a hypogonadotropním hypogonadismem	403
11.2	Další monogenní genetické příčiny obezity	404
11.3	Hypothalamické syndromy spojené s obezitou	404
11.3.1	Praderův-Williho syndrom	404
11.3.2	Lawrencův-Moonův-Biedlův syndrom	405
11.4	Endokrinopatie spojené s obezitou	405
11.4.1	Cushingův syndrom	405
11.4.2	Hypothyreóza	405
11.4.3	Syndrom polycystických ovarií	406
11.4.4	Nedostatek růstového hormonu a hypopituitarismus	406
11.5	Vliv obezity na endokrinní funkce	407
11.5.1	Metabolický syndrom	407
11.5.2	Diabetes mellitus	407
11.5.3	Hypogonadismus	407
11.6	Léčba	407
11.6.1	Režimová opatření	407
11.6.2	Medikamentózní léčba	408
11.6.3	Chirurgická léčba	409
11.7	Zobrazovací metody	409
	Barevná příloha	413
	Literatura	424
	Přehled použitých zkratek	432
	Seznam ilustrací	434
	Medailonky autorů	438
	Rejstřík	440